KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Sammanfattning
Mellersta Österbottens

LANDSKAPSSTRATEGI 2040 och LANDSKAPSPROGRAM 2022–2025

Landskapsstyrelsen 15.11.2021 | Landskapsfullmäktige 29.11.2021

År 2040 ska Mellersta Österbotten vara: ETT VÄLMÅENDE LANDSKAP MED EN HÅLLBAR TILLVÄXT

I visionen ingår en målbild för framtiden som byggs upp genom följande förutsättningar:

- ✓ Framgången i landskapet Mellersta Österbotten baserar sig på att trygga och utveckla förutsättningar för en hållbar tillväxt, välfärd och livskraft.
- ✓ Den gröna övergången stöder Mellersta Österbottens konkurrenskraftiga näringsliv, företagsverksamhet och industri samt jord- och skogsbruket vid byggandet av ett kolneutralt landskap.
- ✓ Kompetens som baserar sig på intelligent specialisering samt forsknings- och utvecklingsverksamhet sätter fart på utvecklingen av Mellersta Österbotten som ett spetslandskap inom bio- och väteekonomi och cirkulär ekonomi samt när det gäller produkter med en hög förädlingsgrad och utsläppsfria energisystem.
- ✓ Digitaliseringen stärks till en central del av Mellersta Österbottens regionala ekonomi inom offentliga och privata tjänster, företagens och industrins verksamhet och den ökar landskapets produktivitet och kostnadseffektivitet. Dagliga tjänster finns tillgängliga för alla invånare i landskapet.
- ✓ Mellersta Österbottens högklassiga utbildningssystem, höga sysselsättningsgrad, goda tillgång till arbetskraft och kompetens sätter fart på landskapets tillväxt. Kontinuerligt lärande, kundorienterade arbetsökningstjänster och arbetsrelaterad invandring stödjer framgången och funktionen inom näringarna och den offentliga förvaltningen.
- ✓ Välbefinnandet bland landskapets invånare och inkluderande av dem stärker landskapets förnyelse och identitet.
- ✓ Mellersta Österbotten är ett landskap med en hög dragningskraft som är känt för sin högklassiga levnads- och kulturmiljö, arbete och fritid, ett mångsidigt företagande och en rik kultur och samhörighet.

Visionen för landskapet Mellersta Österbotten stöds och stärks genom följande värden och principer som styr verksamheten: I Mellersta Österbotten har alla rätt till ett tryggt och meningsfullt liv, välbefinnande och hälsa, kultur och konst, arbete och delaktighet samt en hållbar och ren miljö.

Utvecklingen i Mellersta Österbottens styrs av följande:

- ✓ Mod – En person från Mellersta Österbotten är en modig och företagsinriktad utvecklare med förmåga att förnyas
- ✓ Gemenskapskänsla – Mellersta Österbotten är ett landskap för välmående människor med en stark gemenskapskänsla
- ✓ Samarbete – Mellersta Österbotten är samarbetets landskap både på nationell och internationell nivå

Mellersta Österbottens landskapsprogram 2022–2025

Enligt visionen för landskapsstrategin har landskapet Mellersta Österbotten som mål att vara ett välmående landskap med en hållbar utveckling. Målet kan uppnås genom tre utvecklingsteman som presenteras i landskapsprogrammet: kompetens, konkurrenskraft och tillgänglighet samt de utvecklingsåtgärder som ingår i dessa. De mål som genomsyrar utvecklingstemana stärker uppnåendet av visionen och genomförandet av utvecklingsåtgärderna inom alla tre utvecklingsteman. De genomsyrande målen är: en stark landsbygd, klimat och miljö, välfärd och gemenskapskänsla, dragnings- och kvarhållningskraft samt internationalism.

Bild. Utvecklingsteman och genomgripande teman i Mellersta Österbottens landskapsprogram 2022–2025.

Kompetens

Kompetens är en av de viktigaste förutsättningarna för en hållbar tillväxt, konkurrenskraft och välfärd i landskapet Mellersta Österbotten. En utveckling av kompetensen stärker även internationaliseringen och dragnings- och kvarhållningskraften i landskapet. En stärkt kompetens och höjning av kompetensnivån förutsätter:

- ✓ Att kompetensen hos befolkningen i landskapet ständigt stärks på ett mångsidigt sätt samt att inlärningsmiljöerna
- ✓ och det regionala utbildningssystemet utvecklas på ett förutseende och behovsorienterat sätt.
- ✓ Att innovationsmiljöerna och undersöknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten i regionen utvecklas på ett långsiktigt och systematiskt sätt och att teknologi överförs till företagen.

Utvecklingsmål och -åtgärder för kompetens under åren 2022–2025

Utvecklingsmålen för kompetens i Mellersta Österbottens landskapsplan 2022–2025 är följande:

- ✓ Utbildningssystemet utvecklas och kontinuerligt lärande främjas för att stärka kompetensen hos arbetskraften och en hög sysselsättningsgrad samt för att öka välfärden
- ✓ Inlärningsmiljöerna utvecklas så att de stöder utvecklingen av kompetensen, smidiga studievägar och utbildningens attraktionskraft på nationell och internationell nivå
- ✓ Behov av kompetens och utbildning förutses och samarbetet med arbetslivet stärks
- ✓ Det regionala, nationella och internationella samarbetet och klustren stärks inom forskningen och utbildningen
- ✓ Forsknings- och innovationsmiljöer och innovationsekosystem utvecklas så att de stödjer en ökad FUI-verksamhet.
- ✓ Forskningsresultat och innovationer pilottestas och förädlas till ny kompetens och affärsverksamhet
- ✓ Samarbetet och partnerskapet mellan forskning, utbildning och näringslivet samt den tredje sektorn stärks
- ✓ Innovationer som anknyter till grön utveckling och digitalisering möjliggörs genom att utveckla och rikta kompetens, utbildning och FUI-verksamhet och genom att öka samarbetet med olika aktörer

Konkurrenskraft

Konkurrenskraften i Mellersta Österbotten bildas genom företagens framgång, en stark sysselsättning, en regional ekonomi som utvecklas och genom internationalisering. Till detta anknyter även faktorer som berör kompetens och tillgänglighet. Dragnings- och kvarhållningskraften samt välfärden är väsentliga faktorer när det gäller att skapa konkurrenskraft och stärka den. Stärkande av konkurrenskraften förutsätter följande:

- ✓ Att näringarna utvecklas på ett mångsidigt sätt, att den regionala ekonomin förnyas och görs mångsidigare samt att naturresurser förädlas och används på ett hållbart sätt.
- ✓ Sysselsättningen och en kunnig arbetskraft stärks genom mångprofessionellt samarbete och utveckling av kompetensen.
- ✓ Dragningskraften, kvarhållningskraften och välfärden utvecklas genom ett brett samarbete med olika aktörer.

Utvecklingsmål och -åtgärder för konkurrenskraft under åren 2022–2025

Utvecklingsmålen för konkurrenskraft i Mellersta Österbottens landskapsprogram 2022–2025 är följande:

- ✓ Tillväxten, nätverkandet och förnyelsen i små och medelstora företag stöds, och affärsverksamhet, automatisering och produktivitet utvecklas
- ✓ Storindustrins och hamnens konkurrenskraft och tillväxt möjliggörs och verksamhetsförutsättningarna tryggas och utvecklas i enlighet med principerna för cirkulär ekonomi
- ✓ Jord- och skogsbruket stärks, förädlingsgraden höjs och produktiviteten förbättras på ett klimathållbart sätt
- ✓ Batteri- och gruvklustret utvecklas och dess förutsättningar säkerställs
- ✓ Affärsverksamhet inom kultur, turism och kreativa branscher utvecklas och kreativt kunnande utnyttjas i utvecklingen av ny affärsverksamhet
- ✓ Företagsverksamhet i anslutning till naturresursbranschen och bio- och väteekonomin och den cirkulära ekonomin stärks genom att utnyttja och kommersialisera nya innovationer
- ✓ Digitaliseringen stärks genom att utveckla elektronisk privat och offentlig service samt företagens och industrins affärsverksamhet och produktionsprocesser
- ✓ Företagens export och internationalisering stärks, internationella placeringar och etablering av nya företag i regionen främjas
- ✓ Tillgången till kunnig arbetskraft främjas genom att stärka sysselsättning, kompetens och arbets- och utbildningsrelaterad invandring
- ✓ Sysselsättningen stärks genom att utveckla sysselsättnings- och rekryteringstjänster och -utbildning samt genom att främja sysselsättning av grupper bland vilka sysselsättningen är svagare
- ✓ Arbets- och utbildningsrelaterad invandring och integrering främjas för att trygga behoven av kunnig arbetskraft
- ✓ Välmående i arbetet och möjligheter till platsoberoende arbete utvecklas för att stödja sysselsättningen och öka dragnings- och kvarhållningskraften
- ✓ Landskapets identitet och välkändhet stärks och förnyas, och regionmarknadsföringen och rekryteringssamarbetet utvecklas för att locka kunnig arbetskraft och öka inflyttningen och dragnings- och kvarhållningskraften
- ✓ Samarbete över landskapsgränserna stärks och utnyttjas i utvecklingen av landskapets dragningskraft, konkurrenskraft och intressebevakning
- ✓ Välbefinnande, gemenskapskänsla och högklassig daglig service utvecklas genom att stärka partnerskapet och samarbetet mellan den offentliga, privata och tredje sektorn
- ✓ Kultur-, motions- och välfärdstjänsterna utvecklas och medborgarverksamheten stärks för att öka dragningskraften, välfärden och gemenskapskänslan och för att skapa ny affärsverksamhet

Tillgänglighet

Utvecklandet av tillgängligheten i landskapet Mellersta Österbotten bildar en helhet som påverkas såväl av utvecklandet av näringslivets och invånarnas verksamhets- och levnadsmiljö som av utvecklandet av den fysiska och digitala tillgängligheten och trafiksystemet. Tillgängligheten har en betydande effekt på regionens dragnings- och kvarhållningskraft samt välfärd och konkurrenskraft. Stärkandet av tillgänglighet förutsätter följande:

- ✓ En fysisk och digital infrastruktur i näringslivet och verksamhetsmiljön samt utveckling av trafiksystemet i landskapet
- ✓ En hållbar utveckling av invånarnas levnadsmiljö med beaktande av hälsa, trivsel och trygghet

Utvecklingsmål och -åtgärder för tillgänglighet under åren 2022–2025

Utvecklingsmålen för tillgänglighet i Mellersta Österbottens landskapsprogram 2022–2025 är följande:

- ✓ Ett hållbart trafiksystem utvecklas som en del av nationella och internationella trafikförbindelser och -korridorer
- ✓ Kolsnåla och digitala trafik- och logistiklösningar utvecklas och tas i bruk
- ✓ En smidig vardag och ett smidigt sätt att uträtta ärenden tryggas genom att utveckla resekedjor och flexibla sätt att röra sig
- ✓ Verksamheten för Karleby–Jakobstads flygplats tryggas
- ✓ Förbindelserna för bantrafiken och huvudlederna för vägtrafiken utvecklas för att trygga näringslivets verksamhet och en smidig persontrafik
- ✓ Storindustriområdet och hamnens kapacitet, trafikförbindelserna och godstrafiken utvecklas och verksamhetsförutsättningarna tryggas
- ✓ Klimathållbar markanvändning som stödjer företagsverksamhet, industri och jord- och skogsbruk utvecklas och planläggs
- ✓ Det lägre vägnätet underhålls och förbättras för att betjäna den glesbebyggda landsbygden och företagsverksamheten
- ✓ Omfattande och effektiva teleförbindelser byggs i hela landskapet genom att utnyttja fasta bredbandsförbindelser och trådlösa lösningar
- ✓ Tillgängligheten till elektroniska privata och offentliga tjänster utvecklas
- ✓ En trygg, balanserad och välfungerande levnadsmiljö och samhällsstruktur planeras och utvecklas med beaktande av naturens mångfald, landsbygds- och stadsområden och möjligheter till multilokalitet